

Презентація

На тему

Виконали студенти взводу
662

Ткачук Олександр

Павелко Дмитро

Голубородько Ярослав

ПЛАН

1. Поняття

уяви

2. Функції

уяви

3. Види уяви

Уява постійно балансує на межі свідомого і несвідомого, одного асоціативного контексту та іншого, деструктивності та конструктивності. Тому вона завжди створює широкий простір для самовизначення людини як митця. Звісно, самої лише уяви як окремого психічного процесу замало для того, щоб відбулася повноцінна творча діяльність людини; тут уява вступає в плідний союз із іншими творчими психічними процесами - інтуїцією і мисленням. Інтуїтивні осяяння творять

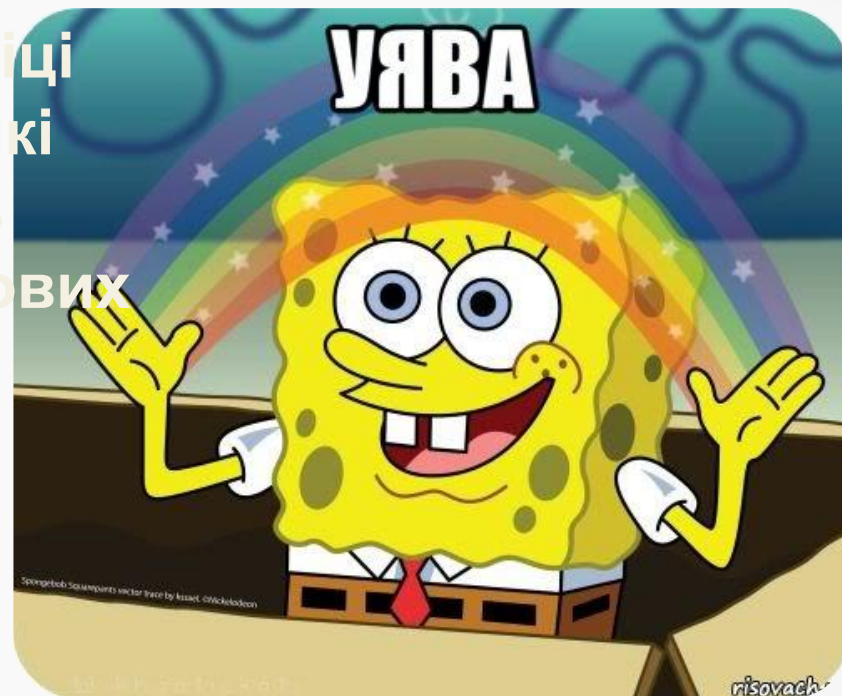
передумови бісоціативних зв'язків в уяві, а останні

дають напрям точним операціям творчого

Уява належить до вищих пізнавальних процесів. Вона є необхідним аспектом будь-якої людської діяльності.

Уяву породжують потреби, які виникають у житті людини, і насамперед потреба змінити ті чи інші предмети навколишнього світу.

УЯВА - це відтворення у психіці людини предметів та явищ, які вона сприймала коли-небудь раніше, а також створення нових образів предметів та явищ, котрих раніше вона ніколи не сприймала.

Функції уяви

- полягають у створенні результату діяльності й тих засобів, які необхідні для її виконання;
- створенні програми поведінки людей, коли проблемна ситуація невизначена;
- створенні образів, які не програмують діяльність, а підміняють її;
- створенні образів об'єктів з опорою на схеми, графіки, карти, фотознімки території, описи тощо;
- створенні принципово нових предметів та явищ тощо.

Види

УЯВИ:

Уяву кожної людини можна охарактеризувати за різними ознаками. Насамперед уяву людини можна поділити на різні види. За характером продуктивності виокремлюють:

- **відтворювальну** (репродуктивну) уяву - продукти якої вже були відомі раніше;
- **творчу** (продуктивну) уяву.

За мірою свободи, довільності визначають:

- **Пасивну уяву** - що виявляється у хворобливих фантазіях, маренні, або в такому фантазуванні, яке не має усвідомленої мети;
- **Активну уяву** - яка відбувається в межах творчої діяльності, підкорена певній меті.

За характером образів визначають:

- **Конкретну уяву** - в ній уявляються певні предмети, речі тощо;
- **Абстрактну уяву**, що оперує більш узагальненими образами (схемами, символами).

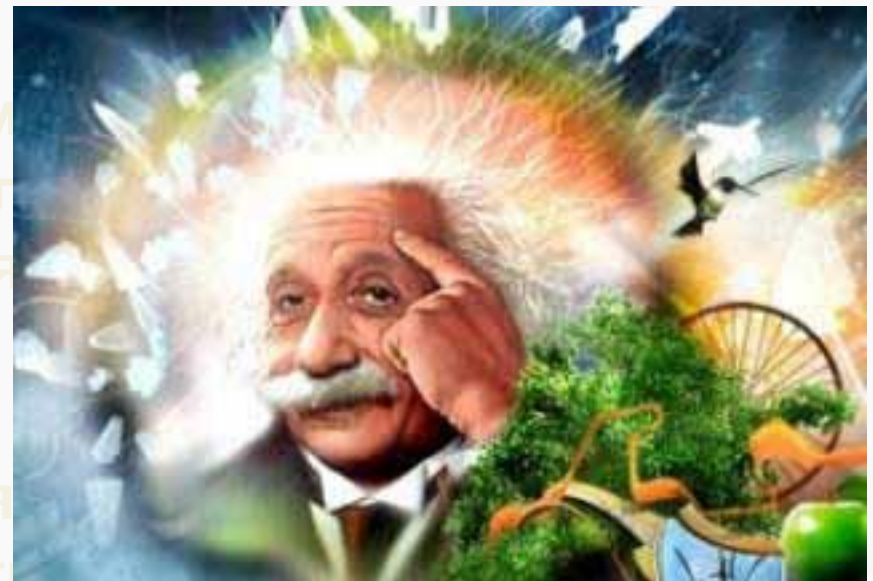
За відношенням до актуальної ситуації виокремлюють:

- **Сприймаючу уяву** (яка прикована до ситуації);
- **Творчу уяву** (яка здатна вийти за межі ситуації)

За якісними особливостями, зумовленими конкретними сферами застосування, Т.А. Рібо наводить такі типи уяви:

- **Пластична**, яка застосовує точно визначені у просторі образи та їх сполучення, що відповідають дійсним відношенням предметів, має зовнішній характер;
- **Розпливчаста**, яка застосовує емоційні образи, котрі не мають певних обрисів у просторі (уява у музиці);
- **Містична**, яка застосовує символи; містицизм перетворює природні образи на символічні, прагнучи втілити ідеал у формах зовнішньої природи;
- **Наукова** - насичена науковим мисленням (у науках, які тіло формуються, вона постає як наукова міфологія; у науках, що сформувалися

вона оживила (стала живою),

Коли в уяві людини створення нових образів не кероване спеціальною метою, уява має мимовільний характер. Наприклад, під впливом розповіді вчителя створюються нові образи, відбувається їх роз'єднання або поєднання. Під час читання художнього твору в уяві виникають, без спеціального наміру, образи героїв твору, місцевість, де відбуваються події, час, коли вони відбуваються тощо.

Мимовільну уяву зумовлюють почуття

Коли людина ставить спеціальну мету створити образ того чи іншого об'єкта, уява набуває довільного характеру. Наприклад, командир під час занять пропонує солдатам уявити пересічну болотисту місцевість, мінні поля, брід річки тощо за картою. Залежно від характеру діяльності людини довільну уяву поділяють на **відтворювальну, або репродуктивну, і творчу.** Відтворювальну уяву поділяють на **залежну та незалежну.**

Уява, яка ґрунтується на образах предметів та явищ, які людина сприймала раніше, має назву відтворювальної залежної. Уяву, що спирається на створення образів внаслідок опису, схеми, карти, графіка тощо, називають відтворювальною незалежною. Читаючи навчальну й художню літературу, вивчаючи географічні карти та історичні матеріали, людина відтворює за допомогою уяви те, що відображено в художніх творах, в історичних документах. Особистості доводиться уявляти незнайомі об'єкти та явища на основі їх опису. Відтворювальна уява обслуговує спілкування людей. Цим видом

Творча уява полягає у створенні нових предметів та явищ.

Уяву поділяють ще на **активну й пасивну**.

Активна уява завжди спрямована на виконання творчого або логічного завдання. Процес зберігання в головному мозку інформації - динамічний, тобто відбувається поступова зміна змісту матеріалу і взаємне переміщення його елементів. Цей процес відображає активну уяву. Звідси - інтуїція, прозріння. **Активна уява** спрямована переважно назовні. Вона визначається й континентом, і може бути відтворювальною (репродуктивною) або творчою. Апарат уяви становить умову творчої діяльності особистості.

Пасивна уява не має поставленої мети, інколи постає як ілюзія життя, де

людина говорить, діє уявно. Вона тимчасово віддаляється у світ фантастичних, далеких від реальності уявлень. Таку уяву людина може викликати зумисно. Зумисно викликані образи фантазії, які не пов'язані з волею і спрямовані на втілення їх у життя, називають мареннями. Кожній особистості властиві марення, в них легко віднайти зв'язок продуктів уяви з потребами людини. Скажімо, військовослужбовці в бойових умовах відтворюють образи своєї сім'ї, себе в ній, своїх дітей, зустрічі з коханими, друзями тощо. Коли потреби людини надзвичайно сильні, а можливості їх задоволення мізерні, то уява розвивається з дивовижною силою.

Задоволена потреба не породжує уяву. Якщо більшість потреб реалізувати неможливо, то в людини виникає домінанта

незадоволеності, що породжує зміну особистості з відходом від реальності. Створення образів фантазії, марення, неврози.

Уява виявляється в різній за змістом діяльності, тому розрізняють такі види уяви, як художня, наукова, технічна тощо. Усі ці види уяви мають свої особливості.

У художній уяві переважають чуттєві (зорові, слухові тощо) образи, надзвичайно детальні та яскраві. Письменник настільки яскраво уявляє собі образи героїв, ніби вони насправді спілкуються з ним, живуть поруч. Різні види художньої уяви мають свої специфічні особливості. Ці особливості виявляються під час створення образів художньої уяви, коли переважає той чи інший аналізатор: зоровий і руховий - в

Технічна уява створює образи просторових відношень у вигляді геометричних фігур з мисленнєвим застосуванням їх у різних комбінаціях. Важливу роль у створенні нових технічних конструкцій відіграють **асоціації за схожістю**. Образи технічної уяви матеріалізуються в кресленнях, схемах, за допомогою яких створюють нові предмети та об'єкти. Продукти технічної уяви може бути представлено в мовній формі. Мовна фіксація допомагає глибоко аналізувати об'єкти. Достовірність

Наукова уява втілюється у плануванні й проведенні експериментальних досліджень, у вмінні будувати гіпотези, знаходженні неординарних шляхів розв'язання проблеми, у побудові експериментальної ситуації, вмінні узагальнювати емпіричний матеріал тощо.

Створені нові

образи наукової уяви є засобом, за допомогою

Особливим видом уяви є **мрія**. **Мрія** - це **уява** бажаного майбутнього. У мріях створюються образи бажаного. Значення **мрії** в житті людини надзвичайно велике. У **мріях** виявляється зв'язок **уяви** людини з її потребами, почуттями, прагненнями. **Мрії** стають поштовхом у творчій діяльності, в чому переконує нас життя багатьох видатних лю

Вирізняють і так звану **антиципуючу уяву** (від лат. *anticipatio* - угадування наперед, передбачення). Вона є в основі здатності людини передбачати майбутні події.

Антиципуюча уява добуває будівельний матеріал із запасів пам'яті. Антиципація майбутнього можлива завдяки прихованій реакції очікування, що виникає на основі **уяви**. Людині зовсім не потрібно стрибати з дев'ятого поверху, щоб дізнатися, наскільки небезпечне таке падіння. Образи антиципуючої уяви налаштовують

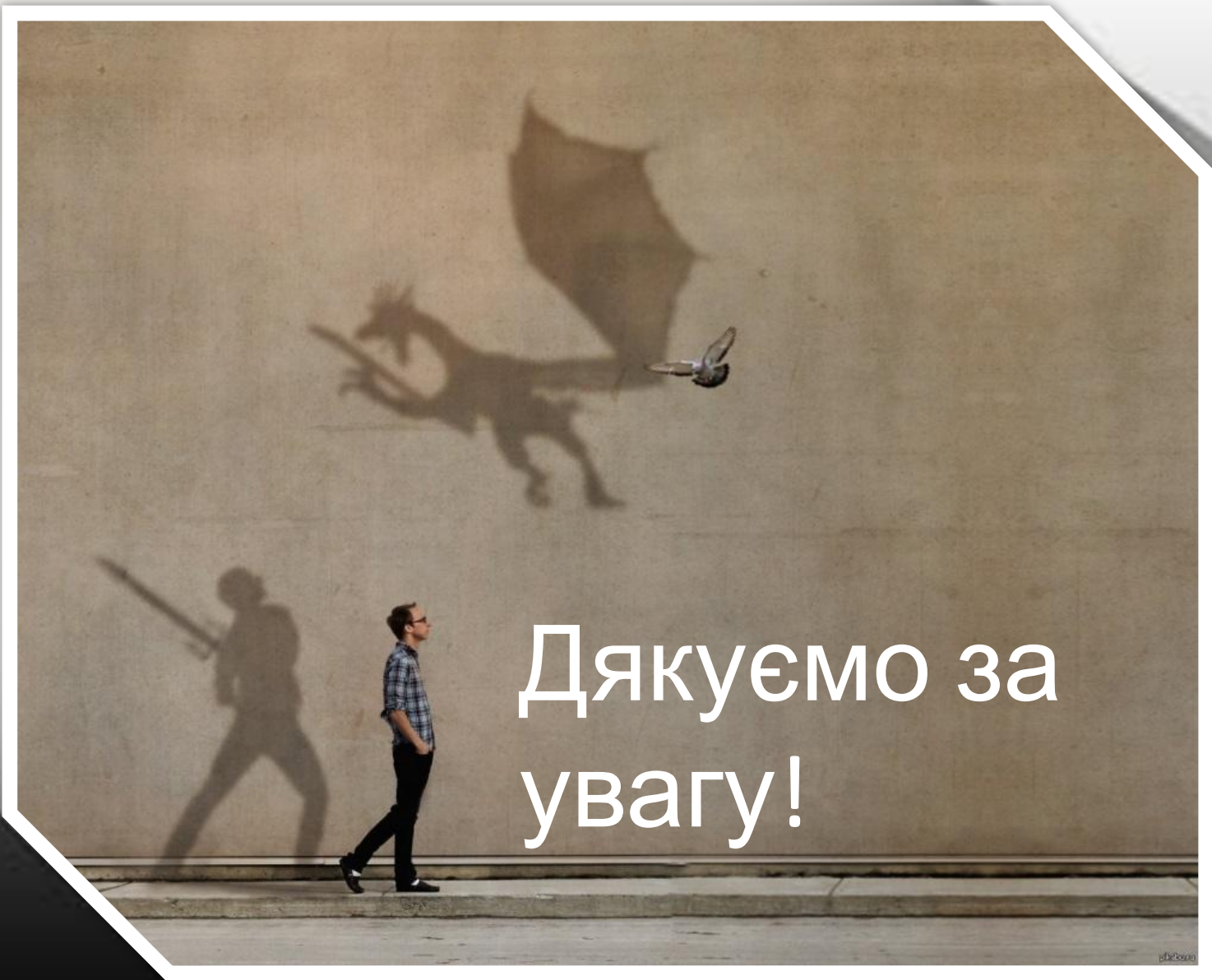
організм на певні дії, для таких заходів

Процеси **уяви** мають аналітико-синтетичний характер, і в цьому вони схожі на процеси сприйняття, пам'яті й мислення.

Дякуємо за
увагу!